

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-08-08
Besvaras senast
2025-09-04

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2024/25:737 Sveriges ansvar för svenska medborgare i Gaza

Under folkmordet i Palestina har flera svenska medborgare, bosatta eller tillfälligt vistades i området, drabbats av extremt svåra förhållanden, inklusive förlust av liv, familjemedlemmar, tillgång till vård och möjligheten att evakueras till säkerhet.

Ett av dessa fall rör en svensk medborgare, far till tre små barn, som dödades i Gaza under folkmordet efter att ha rest dit för att försöka evakuera sin familj under en vapenvila. Han var folkbokförd i Sverige men blev avregistrerad av Skatteverket i januari 2025 då han och hans familj, fast i Gaza, ansågs ha vistats utomlands för länge. Familjen tvingades även återbetala barnbidrag från 2023, trots att de inte kunnat lämna området.

När hans anhöriga försökte få kontakt med svenska myndigheter efter hans död möttes de av tystnad. Det var först efter att de själva kontaktat Utrikesdepartementet som de fick ett kort samtal från en handläggare, utan att någon egentlig hjälp erbjöds. Det här fallet är tyvärr inte unikt.

Flera svenska medborgare i Gaza har under det senaste året vittnat om att de

- haft svårt att få kontakt med svenska myndigheter,
- inte fått hjälp att ta sig till säkra gränsövergångar,
- utsatts för förseningar i evakueringar utan förklaring,
- förlorat socialförsäkringsförmåner under pågående konflikt,
- inte blivit kontaktade av svenska myndigheter efter att nära anhöriga mördats under folkmordet.

Sveriges konsulära ansvar gentemot sina medborgare är fastställt i både svensk lag och internationell rätt. Utrikesdepartementet har enligt 1981 års konsulära biståndslag skyldighet att bistå svenska medborgare i nöd. Dessa rättigheter gäller oavsett om personen är folkbokförd i Sverige eller ej. Det finns även starka skäl att se över Skatteverkets och Försäkringskassans hantering av ärenden där människor på grund av folkmord inte kan lämna ett land eller registrera sig enligt vanliga rutiner.

Mot denna bakgrund vill jag ställa följande frågor till utrikesminister Maria Malmer Stenergard:

1. Hur har ministern och Utrikesdepartementet säkerställt att svenska medborgare i Gaza fått det konsulära stöd de enligt lag har rätt till?
2. Vad har gjorts för att kontakta och bistå svenska medborgares anhöriga efter dödsfall i Gaza?
3. Vilka lärdomar drar ministern och regeringen av att svenska medborgare har dödats i Gaza utan att det efterföljts av tydlig myndighetskontakt, stöd eller uppföljning?
4. Avser ministern att föreslå en översyn av Sveriges krisberedskap för att skydda svenska medborgare i attackerade områden som Gaza, där evakuering är extremt komplicerad?
5. Vad gör ministern och regeringen för att ta hem de kvarvarande svenskarna, såsom den svenske medborgarens barn och fru?
6. Avser ministern att se över rutiner för hur svenska myndigheter hanterar situationer där svenska medborgare vistas i områden där det begås folkmord eller i krigsområden, särskilt vad gäller utskrivning ur folkbokföring och återbetalning av sociala förmåner?

.....

Lorena Delgado Varas (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren